

EGLUTĖ

RUGSĖJIS

1995

SEPTEMBER

Vol. 46 / Nr. 7

EGLUTĖ

RUGSĖJIS/SEPTEMBER 1995 Vol. 46 / Nr. 7

TURINYS

- 1 JAV LB Švietimo tarybos pirm. R. Kučienės sveikinimas
- 2 RUDENĖLIS, Jonas Minelga
- 3 SEK MAN PASAKĄ
- 10 PAŠOKSIU, Laimutis B. Švalkus
- 11 TRUMPI PIRŠTAI, Vytautas Dvarčionis
- 12 DIEVO DRAUGAI, Angelė Vyšniauskaitė
- 15 NUBĖGO VASARĖLĖ, Katinienė
- 16 SMALIŽIUKAS, Kostas Kubilinskas
- 18 AR ŽINAI? N. Nausėdienė
- 22 MANO RYTAS, Danutė Lipčiūtė - Augienė
- 23 LIETUVA, Balė Voveraitė
- 24 RAŠOM IR PIEŠIAM
- 29 GALVOSŪKIAI
- 31 JUOKAI
- 33 SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

VIRŠELIS - Dai.R.Pacevičienės
SKYRIŲ VINJETĖS:
Zitos Sodeikienės ir
F. Vaitiekūnienės

KITĀS ILIUSTRACIJAS PIEŠĖ:
V.Neimantas - 10

EGLUTĖ: mėnesinis lietuviškas žurnalas vaikams užsienyje. Išleina 10 numerių per metus; prenumerata - 15 US dol., į Lietuvą ir kitus kraštus - 20 US dol. Atsiųstą medžiagą redakcija taiso ir tvarko savo nuožiūra.

REDAKCIJA: 13154 Sparrow Ct., Lockport, IL 60441.

Redaktorė (Editor) - Nijolė Nausėdienė.

LEIDŽIA: JAV LB Švietimo taryba

KOREKTORĖ: Regina Kučienė

ADMINISTRATORIUS: Viktoras Kučas

13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441.

APDAILA RINKIMAS, LAUŽYMAS: Nijolės Nausėdienės.

LIETUVIŠKAS RAIDYNAS: Juozo Nausėdos

EGLUTĖ (USPS - 169-200) a magazine for children in the Lithuanian language. Published monthly except July and August. Yearly subscription \$15.00, single copy \$ 1.50, to Lithuania and other countries, \$ 20.00(USA currency). Published by Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441. Postmaster send address corrections to: EGLUTE, Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 13648 Kickapoo Trail, IL 60441.

Printed by DRAUGAS, Chicago, IL 60629

MIELI EGLUTĖS SKAITYTOJAI,

EGLUTĖ yra mielai laukiamas žurnalas daugelio namuose. Pradedant naujus mokslo metus, EGLUTĖ ateina į lituanistinių mokyklų klases su įvairiomis įdomybėmis, juokingais pasakojimais ir pačių skaitytojų pasisakymais. Kai kurios mokyklos skaito EGLUTĘ pamokų metu. Ji yra laukiamas svečias: Lietuvoje, Kanadoje, Pietų Amerikoje, Australijoje ir kituose kraštuose.

Pradedant šiuos mokslo metus, kviečiu EGLUTĖS skaitytojus parodyti savo talentą ir lietuviško žodžio vartojimą EGLUTĖS puslapiuose. Aprašykite savo vasaros nuotykius, kelionių įspūdžius, ir, turintiems meninių gabumų, pailstruoti tuos aprašymus savo pačių piešiniais.

Linkiu šiais metais stropiai dirbti mokyklos suole, gauti puikius pažymius ir tapti EGLUTĖS bičiuliais.

REGINA KUČIENĖ

JAV LB Švietimo tarybos pirmininkė

RUDENĖLIS

JONAS MINELGA

Ėjo ir nuėjo
Vasarėlė sodais.
Ko, skaisti saulyte,
Taip retai mums rodais?

Dėdė rudenėlis
Pamiškėm atrieda.
Slėpk, puriena, savo
Gintarinį žiedą.

Be lapelių beržas
Ir vyšnelės nuogos.
Kur nuo vėjo slėpsis
Putinėlio uogos?

Nei žiogelis groja,
Nei bitutė spiečia.
Din-din-din varpelis
Jau mokyklon kviečia.

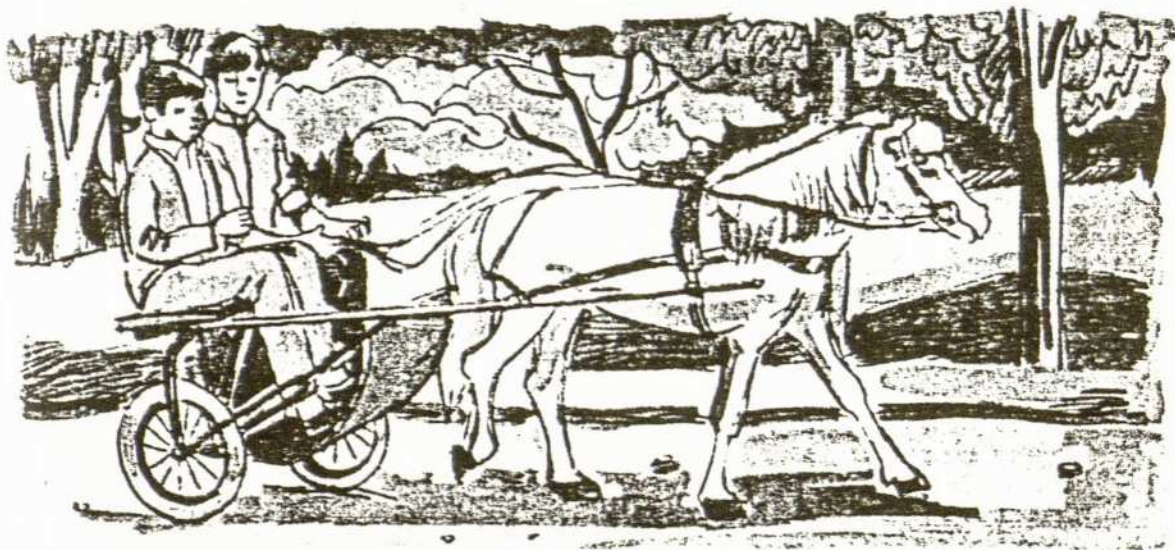

GALVESTINGAS SŪNUS

Lietuvių liaudies pasaka

Seniau buvo toks karaliaus įsakymas, kad šimtamečius senelius nebekaršintų, bet išvežtų kur pamiškėn ir paliktų tenai mirti. Vienas sūnus įsodino į ratelius savo seną tėvą ir išvežė. Paskui jį sekė ir jo vaikas. Pastūmė senį nuo kalno su rateliais ir eina sau namo. Vaikas ėmė šaukti:

- Tėte, kam palieki ratelius?

- Tai kad daugiau jų nebereiks.

- O kai tu, tėve, pasensi, su kuo gi aš tave išvešiu?

Tada sugrįžo sūnus, pasiėmė savo seną tėvą ir vėl parsivežė namo.

Bijojo, kad kas nesužinotų, tai laikė jį slaptai kambarėlyje.

Užėjo labai blogi metai. Sūnus nuėjo ir skundžiasi tėvui:

- Tėvel, kas bus, - labai blogi metai atėjo, nebėra nei duonos, nei sėklos. Aš tave gyvą palikau, sakyk dabar kas daryti?

- Nuplėšk, vaikeli, kūtės stogą, - aš jį jaunas būdamas, darbymety nekultais rugiais apdengiau, - iškūlęs susipilk su visais pelais maišan, sėsk ant greito arklio, lėk, kiek arklys išgali, per lauką ir abiem rankom sėk į visas puses.

Sūnus taip ir padarė, užsėjo visą lauką. Atėjo ruduo, niekas nedygsta. Nuėjo vėl pas tėvą ir sako:

- Mielas tėvel, viską padariau kaip liepei, bet kad niekas nedygsta.

- Bus gerai. Nueik, vaike, naktį į lauką, pridėk galvą prie žemės ir klausyk ką rugeliai kalbės.

Nuėjęs paklausti, girdi, kaip rugeliai vienas kitą šaukia: ū- ū-ū!

- Ką girdėjai? - klausia tėvas.

- Ogi vienoj pusėj suūkavo, paskui kitoj.

- Gerai bus, vaikeli.

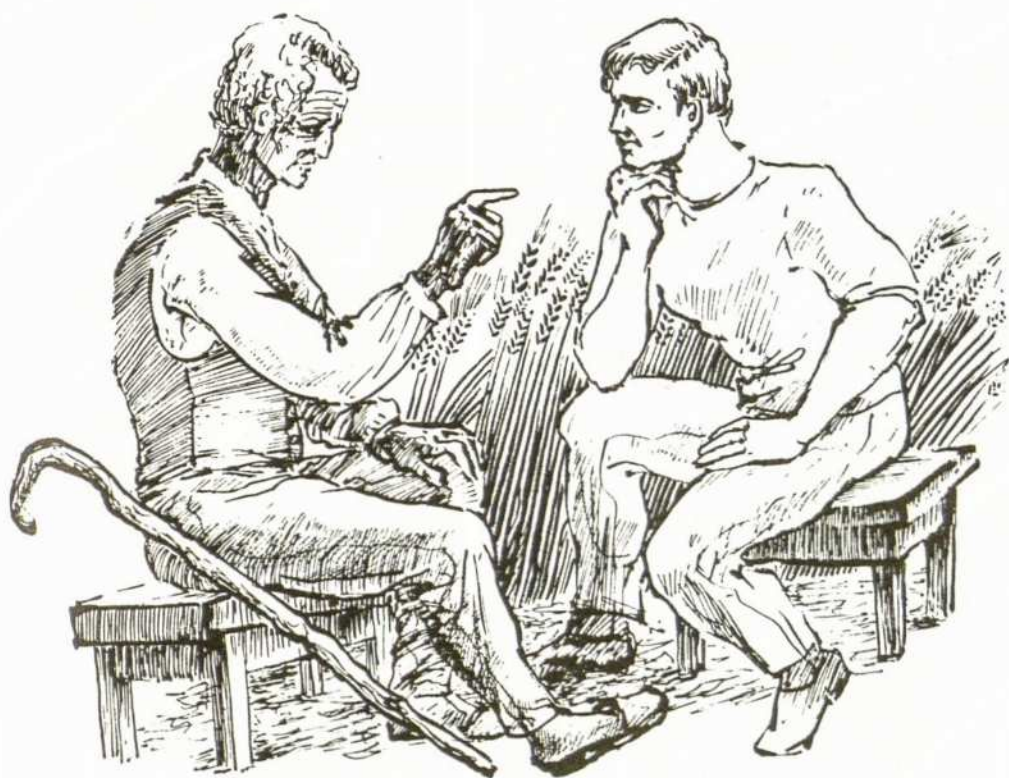
PAVASARIOP eina jis laukų lankyti. Juodas laukas, niekas

nedygsta. Ir vėl liepia tėvas eiti naktį pasiklausyti. Jis pridėjęs ausį prie žemės, girdi, kaip rugeliai kalba:

- Pasitrauk, pasitrauk, leisk mane!

Parėjęs namo, papasakojo tėvui.

- Tai viskas, vaike, bus gerai.

Atėjo laikas - rugiai sudygo, o apie vidurvasarį - jau gražiausiai suaugę, kaip siena stovi. O tos varpos tokios didžiulės, kad vos sauja apimti gali.

Buvo badas, žmonės siuntė karaliui prašymus. Išvažiavo karalius pasitikrinti. Važiuoja per laukus, niekur nėra rugių, tik vienoj vietoj žiūri - rugiai kaip siena stovi. Liepia pašaukti tą ūkininką.

- Sakyk, iš kur gavai sėklai grūdų? Visoj mano karalystėj nėra kito tokio lauko. Sakyk teisybę.

Žmogus ir šiaip, ir taip sukasi: nėra kas daryti - prisipažino, kad seną tėvą laiko ir kad jis taip patarė.

- Kad jau tavo tėvas toks gudrus, atvesk jį čia, - paliepė karalius.
- Ir atvedė senelį prie karaliaus.
- Sakyk, seni, jei tu toks gudrus esi, kada gi tu mirsi?
- Paskutinę šių metų dieną, ponuli.
- O kada aš mirsiu?
- Velykų pirmoj dienoj, ponuli.
- Ar jau nėra išsigelbėjimo?
- Man nebėra, o karalius gali išsigelbėti, tik reikės eiti vogti.

Nusijuokė karalius ir liepė toliau važiuoti. Tačiau, ir parvažiavus namo, vis jam neišeina iš galvos senelio toks pasakymas.

ATĖJO nauji metai. Nusiuntė karalius savo tarnus pažiūrėti, ar dar tas senis gyvas. Pasiuntiniai, sugrįžę, pranešė:

- Prašo jus į laidotuves, senelis vakar mirė.

Karalius visiškai susirūpino: kuo arčiau Velykos, tuo jam darosi neramiau. Karalius negali užmigti iš rūpesčio. Naktį prieš Velykas atsikėlęs apsirengė prastais drabužiais ir išėjo į miestą. Atėjęs prie tvoros, girdi - kažin kas atslenka.

- Kas tu? - klausia karalius, pamatęs valkatą.
- Kas tu, tas ir aš, - atsakė valkata.

- Tai mes dabar būsim draugai, - pasakė karalius.

- O kur mes eisime vogti? - paklausė valkata.

- Eikime pas karalių, aš žinau jo rūmus, - pasakė jam karalius.

Jie priėjo karaliaus rūmus, o pačiuose viršutiniuose languose, kur jo patarėjai gyvena, šviesu. Tas vagis ir sako karaliui:

- Lipk paklaustyti, ką tie ponai šneka.

- Kad aš nemoku siena lipti, - pasakė karalius.

Vagis sudrožė karaliui per ausį:

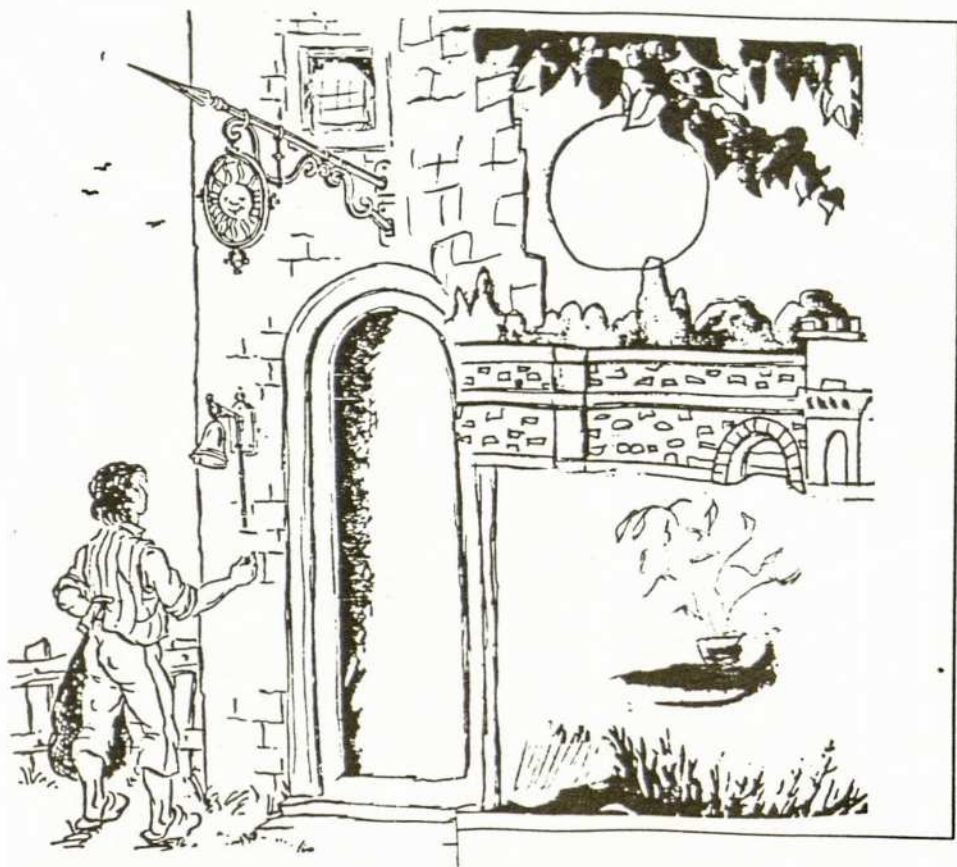
- Koks tu vagis, kad nemoki siena lipti!

Tas vagis užsimovė ant rankų ir kojų geležinius pirštus, užsilipęs pasiklausė ir sugrįžęs sako:

- Nori karalių nužudyti. Rytoj bus didelis balius, pasikvies karalių ir paduos jam vyno taurę su nuodais.

Vagis vėl užlipo siena ir išsinešė dvi skryneles aukso.

Tai kad pasisekė, tai pasisekė, - džiaugėsi vagis.

Nuėjo jie abu į mažą namelį, miesto pakraštyje. Vagis pradėjo dalinti po lygiai pinigus. Tik karalius nenorėjo nieko imti, bet paėmė truputį, kad vagis jo neįtartų. Grįždamas namo, karalius visur pakelėse ant tvorų ir ant medžių rašė kryžiukus - taip nužymėjo visą kelią nuo to namelio iki savo rūmų.

RYTĄ kviečia karalių tie ponai į balių. Karalius apstatė tuos namus kariuomene. Baliuje vyriausias tarėjas padavė karaliui taurę vyno.

- Kiekvienas, kas vaišina svečią, pirma pats užgeria, o tik tada pripila svečiui. Pirma pats užgerk, - paliepė karalius.

Karaliui taip pritarė ir kiti. Nėra kas daryti tam vargšui tarėjui. Drebančiomis rankomis jis prisidėjo taurę prie lūpų ir truputį išgėrė. Bet to ir užteko. Bematant jis nukrito negyvas. Tada karalius pakvietė savo

kariuomenę ir paliepė visus ponus, kurie jį kvietė į balių, suimti.

Pasišaukė karalius ir tą vagį. Jis jį labai gausiai apdovanojo. Vagis, gavęs tiek daug pinigų, apsivedė ir laimingai gyveno - nebereikėjo jam daugiau vogti.

O karalius išleido įsakymą: "*Jaunieji tebūnie darbui dirbti, o seneliai patarimams duoti*", - pasakė karalius. Nuo to laiko seneliai buvo visų globojami ir didžiausioje pagarboje laikomi.

ŽODŽIAI:

Nebekaršintų - ne slaugytų seną žmogų

kūtė - tvartas

pelai - rugiai su šiaudais

VISADOS GERBK IR MYLĖK SENĄ ŽMOGŲ

PAŠOKSIU
LAIMUTIS B. ŠVALKUS

Šoko Algis, šoko Nelė
"Rugelius" ir "Blezdingėlę".
O aš šokti jų nemoku,
Viena tik sukčinį šoku.

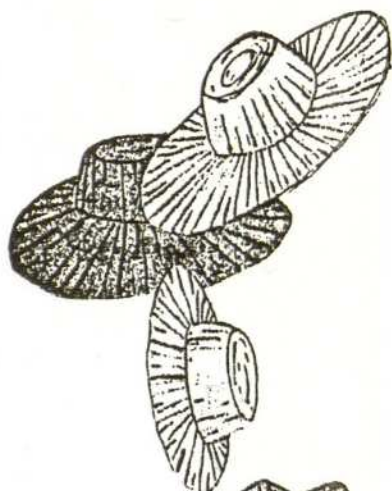
Net paraudusi linksmutė
Su Petru šoka Danutė.
Aš "Linelių" šokt nemoku,
Todėl tik sukčinį šoku.

Prisimindama tėvynę,
Šoka mama "Kepurinę".
O aš šokti jos nemoku,
Todėl tik sukčinį šoku.

Salėj niekas neužsnūsta,
Trepši "Kalvį", smagų "Šustą".
O aš šokti jo nemoku,
Todėl tik sukčinį šoku.

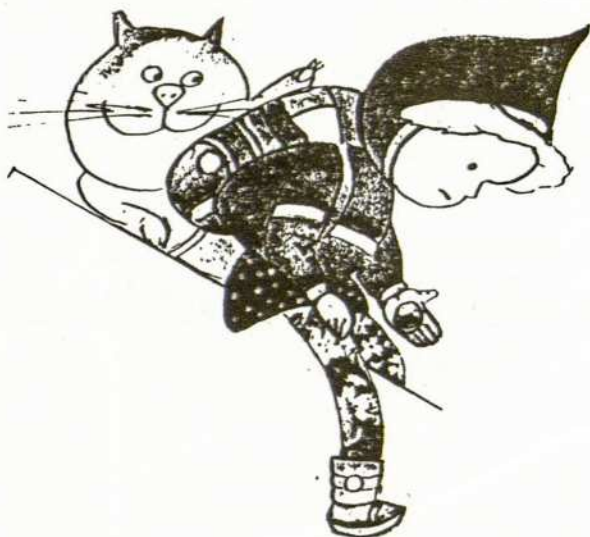
Visi žino, visi matė,
Nemokėjo šokt Jūratė.
Ir kol visko neišmoko,
Kaip ir aš, sukčinį šoko.

Oi, mamyte, kviesk į porą,
Aš išmokti turiu norą.
O kai šokt daug ką išmoksiu,
Tai dažnai gražiai pašoksiu

TRUMPI PIRŠTAI

VYTAUTAS DVARČIONIS

Giedrė - graži mergaitė, bet didelė tinginė. Tingi mokytis, tingi dirbti. Tingi net pianinu skambinti.

- Ponia mokytoja, - klausia Giedrė, - kodėl mano pirštai taip greitai pavargsta?

- Tikriausiai, kad trumpi, - paaiškina muzikos mokytoja.

Giedrutė apžiūri savo pirštelius, lyg pirmąsyk juos regėtų. Iš tikrųjų, labai trumpi pirštai.

Pareina Giedrutė namo. Mamą randa skutančią bulves.

- Ar padėsi man, Giedrute?

Mergaitė atsidūsta ir sako:

- Padėčiau, bet mano labai trumpi pirštai.

Kitą dieną, išeidama į mokyklą, Giedrė, kaip visada, prašo mamos pinigų.

Mama paduoda dukrelei dvidešimt centų.

- Tik tiek? - Giedrutė nepatenkinta žvelgia į mamos piniginę, kurioje žiba daug monetų. - Išimk didesnį pinigą!

Bet mama slepia piniginę, sakydama:

- Tai kad didesnė moneta pačiame piniginės dugne guli. Turėčiau ilgesnius pirštus, gal išimčiau...

RUGSĖJO 8-oji - PADĖKOS DIENA ANGELE VYŠNIAUSKAITĖ

Rugsėjo 8-ji jau prieškario Lietuvoje buvo švenčiama ne tik kaip religinė, bet ir kaip, šalia Vasario 16-osios, antroji tautinė šventė. Taip ją ištisą penkiasdešimtmetį šventė ir išeivija. Kodėl? Ši tradicija eina nuo XV amžiaus. Mat Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas, kuris priėmė krikščionybę ir apkrikštijo ilgiausiai pagonimis buvusius žemaičius, buvo nuoširdus Švč. M. Marijos garbintojas. Tapęs vienu galingiausių to meto Europos valdovų, Vytautas sumanė atsikratyti unijinių ryšių su Lenkija.

O vienintelis būdas tam buvo popiežiaus Martyno V pasiūlyta Lietuvos karaliaus karūna. Vytautui pageidaujant, karūnacijos iššiklės turėjo įvykti Vilniaus Katedroje 1430 metų rugsėjo 8-ąją, per Švč. M. Marijos gimtadienį. Lenkijos didikams iš Romos vežamą karaliaus karūną pakeliui sulaikius, numatytos iššiklės neįvyko, o įžeistas ir susikrimtęs didysis kunigaikštis Vytautas netrukus mirė. Po pirmojo ir vienintelio Lietuvos karaliaus Mindaugo daugiau savojo karaliaus, kuris būtų pagal tų laikų papročius užtikrinęs Lietuvos savarankiškumą, mūsų tautai nebuvo lemta turėti. Tai nulėmė ir visą tolesnį tautos istorinį kelią.

Tad rugsėjo 8-oji Nepriklausomoje Lietuvoje, o vėliau ir išeivijoje lietuvių buvo švenčiama kaip Vytauto Didžiojo karūnacijos diena.

Po 1991 m. rugpjūčio 19-20 d. nepavykusio karinio pučo Maskvoje visų pasaulio žemynų valstybėms, tarp jų ir tuometinei Sovietų Sąjungai, pripažinus Lietuvos Respublikos nepriklausomybę, Lietuvos Aukščiausioji Taryba nutarė nuo tol rugsėjo 8-ąją švęsti kaip PADĖKOS DIENĄ. Tai džiaugsmo ir padėkos Dievui ir Motinai Marijai šventė. Jos šventinimo tradicijos turėtų dar plėtotis, turtėti.

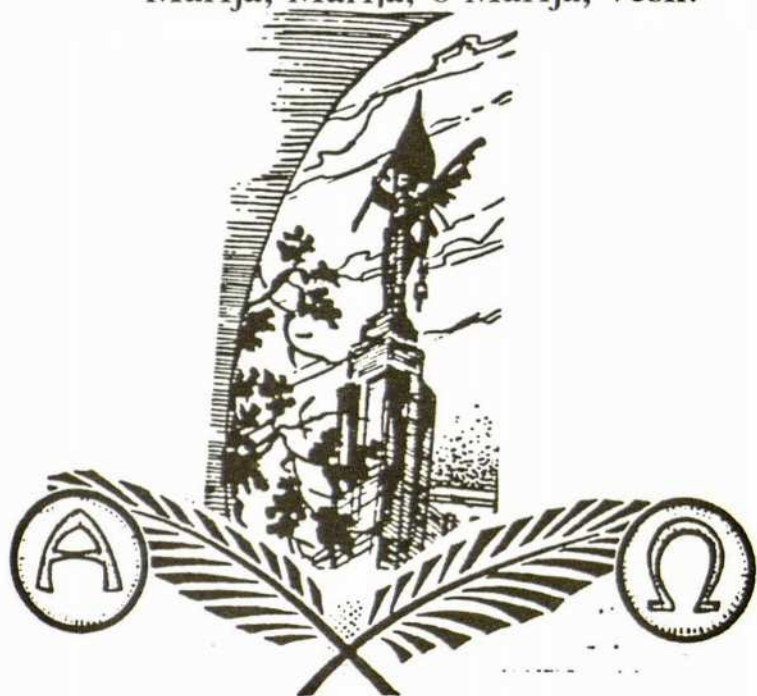

Taip pat rugsėjo mėnesį bažnytiniame kalendoriuje yra net trys Švč. Mergelės Marijos šventės: jos gimimo, jos vardo ir Sopulingosios Motinos.

MARIJA, VESK Į DANGŲ

Marija, vesk į dangų,
Nes kelią tu žinai!
Kur Tavo Sūnų brangų
Mylėsim amžinai!
Luotelį sielos mažą
Tegul malonė neša,
Marija, Marija, o Marija, vesk!

Ramybės Karaliene,
Globa apsiauski mus.
Ligonių ir vargdienių
Palengvinki skausmus.
Kada mirtis ateina,
Atsiųsk dangaus palaimą,
Marija, Marija, o Marija, vesk!

NUBĖGO VASARĖLĖ

KATINIENĖ

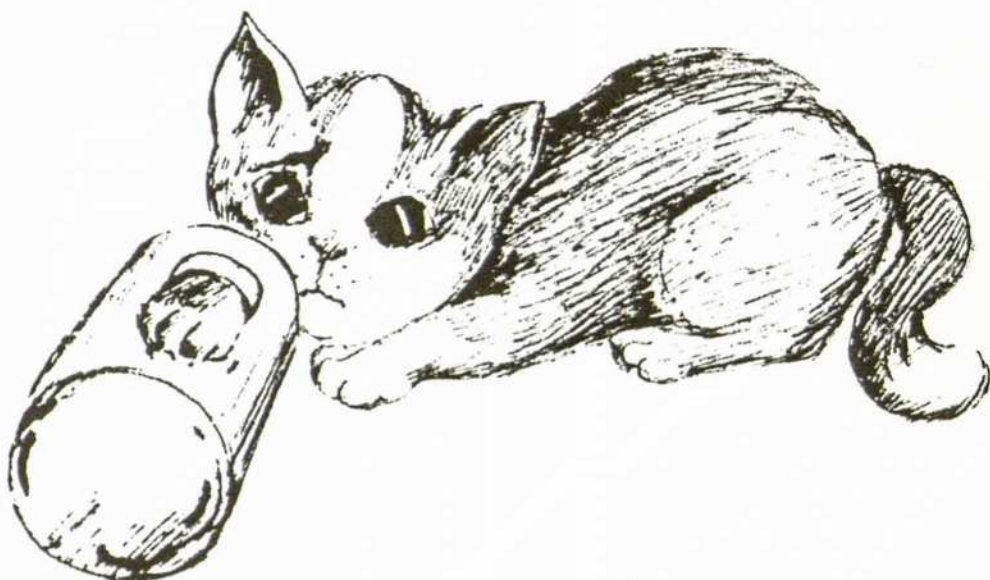
Nubėgo vasarėlė,
Pievelėm ir miškais.
Sulaukėm rudenėlio -
Su grybais, riešutais.
Keliauki, vasarėle,
Paukštelių lydimą,
O mes į mokyklėlę
Išeisim su daina.
Kai paukščiai čiulbuonėliai
Parlėks vėl iš pietų,
Mes lauksim vasarėlės,
Drugelių ir gėlių.

SMALIŽIUKAS

KOSTAS KUBILINSKAS

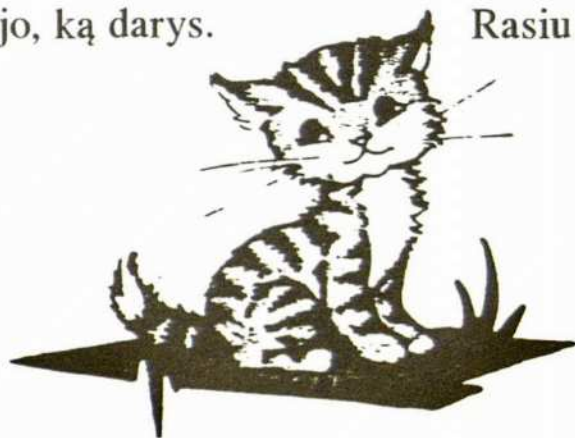
Eina motina katytė
Pagrybaut su kraitele,
O kačiukui Smaližiukui
Liepia žaisti su pele.

- Būk gerutis, būk švarutis...
Pabėgiojęs atsigulk!
Nei puodynės, nei stiklinės,
Nei žaislelio nesukulk!

Vos katytė Rainakytė
Tik išėjo pro duris,
Tuoį kačiukas Smaližiukas
Sugalvojo, ką darys.

Žvilgt, kačiukas, į puodynę...
Kas puodynėj? Nežinia?
- Gal žuvytę, auksažvynę
Rasiu paslėptą dugne?

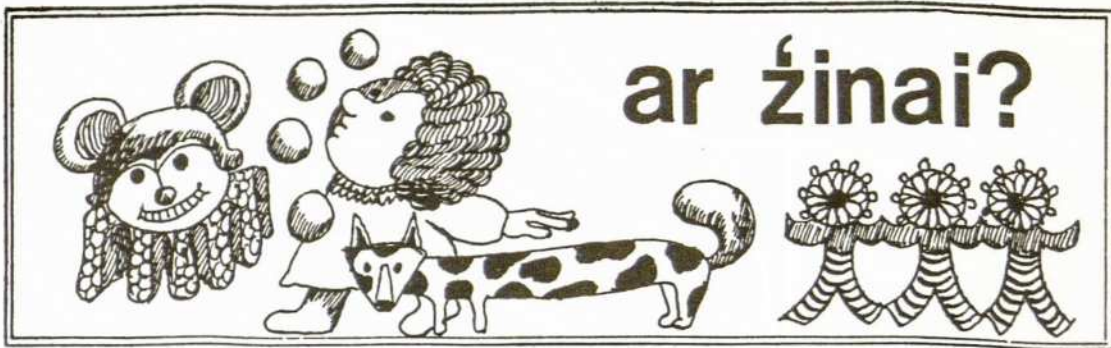
Kyšt kojytę į puodynę...
 Oi, kiek džiaugsmo bus smagaus.
 Kai žuvytę auksažvynę
 Smaližiukas pasigaus...

Miau! Suriko. **Miau!** Sukliko
 Smaližiukas. Ką daryt?
 Oi, kojelę man sužnybo,
 Oi, kaip vėžį nukratyt...

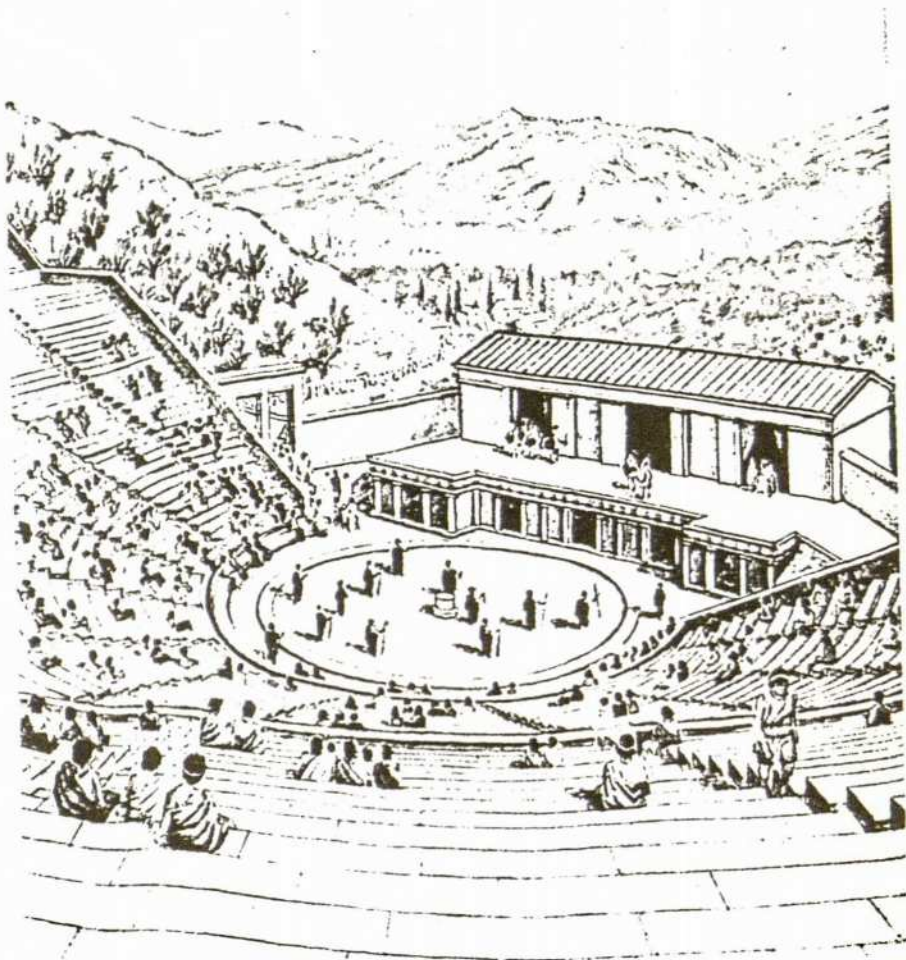
Visą dieną kniaukė, miaukė
 Smaližiukas a-ja-jai...
 Oi, mamyte, Rainakyte,
 Kur tu, kur tu išėjai?

Vakare mamytė grįžo
 Su raudonių kraitele,
 Ir išgelbėjus Smaližių,
 Liepė žaisti su pele.

Pirmi mums žinomi nuolatinio stiliaus teatrai, buvo pastatyti senovės Graikijoje. Jie buvo pastatyti penktame amžiuje pr. Kr. Žinoma, kad Dionysus teatras Atėnuose buvo pastatytas apie 500 m. pr. Kr. ir vėl atstatytas apie 300 m. pr. Kr. Jis talpino apie 18.000 žiūrovų.

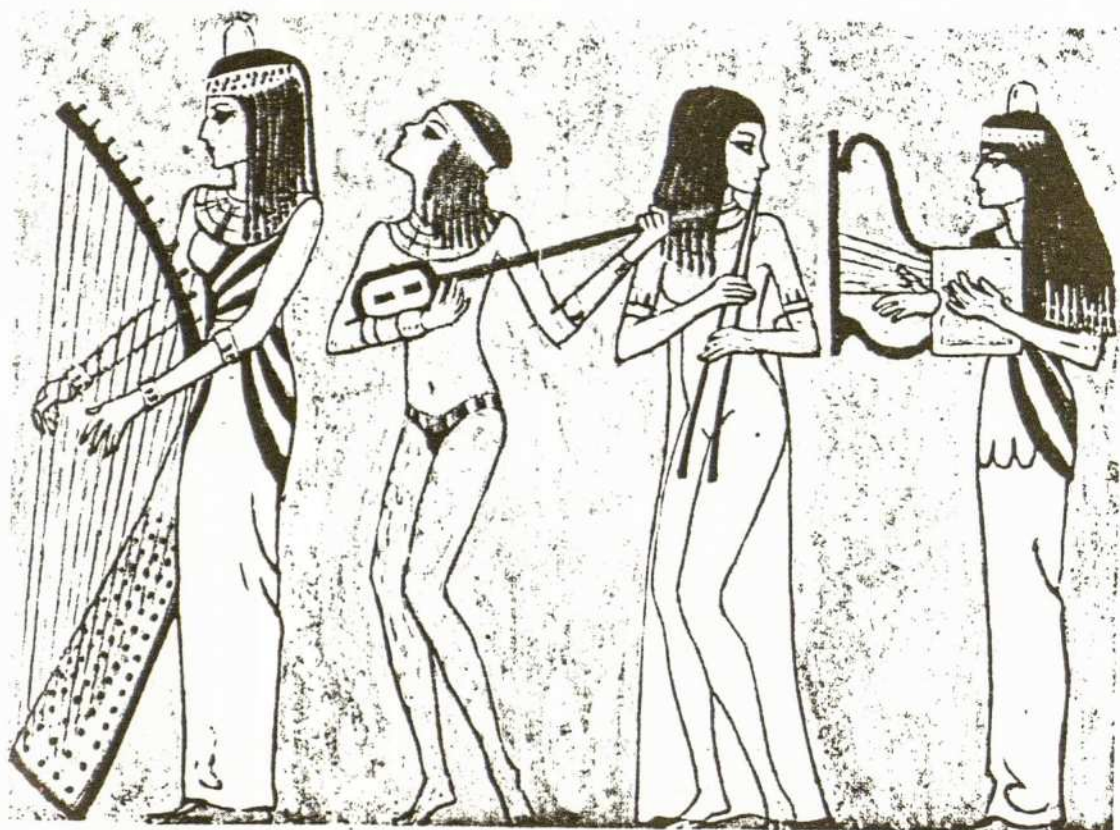
Kiekvienas svarbesnis Graikijos miestas turėjo savo teatrus. Tie pirmieji teatrai buvo statomi kalnų papėdėse ar įdubose. Žiūrovai susėsdavo ant padarytų akmeninių suolų kalnų šlaituose. Visas pats teatras buvo apskritimo pavidalo taip, kad žiūrovai galėtų matyti gerai iš visų pusių. Dar vėliau graikai pradėjo naudoti scenų uždangas.

Muzikos instrumentais žmonės pradėjo groti dar priešistoriniais laikais. Pirminiai tokie muzikos instrumentai buvo, kaip dideli jūrų kiaukutai arba kaulų dūdės.

Vėliau instrumentai buvo daromi iš medžio ar molio. Žmonės pastebėjo, kad įtempta virvė išleidžia garsus, tai jie padarė pirmus muzikinius lankus.

Tais laikais muziką jie palydėdavo šokiais arba religinėmis ceremonijomis. Pirmąsios civilizacijos, kaip Mezopotamijos, Egipto, Graikijos, Indijos ir Kinijos, žmonės pradėjo domėtis muzika ir ėmė jos su malonumu klausytis.

Lietuvoje muzikos instrumentus jau naudojo pirmąsios bendruomenės laikais. Narkūnų piliakalnyje, netoli Utenos, rasta I-mo tūkstantmečio po Kr., kaulinė fleita.

Operos pradėtos statyti apie 1600 m. Italijoje. Įvairios pjesės ir vaidinimų pasirodymai prasidėjo daug anksčiau. Pirmuosius vaidinimus ruošdavo krikščionių bažnyčios jau 4-me šimtmetyje. Aristokratų šeimose taip pat buvo ruošiami įvairūs pasirodymai, kaip muzikos, poezijos ir deklamavimo.

MONTVERDI buvo pirmasis operos kompozitorius. Jo sukurta **ORFEO** opera buvo pastatyta 1607 metais.

Vandeniniais dažais tapyti paveikslai turi ilgą istoriją. Pirmiausia juos naudojo senovės egiptiečiai papiruso lapuose ir Kinijoje randama paveikslų pieštų vandeniniais dažais.

618 m. po Kr. mirties kiniečių mene ryškėjo vandens dažų ir rašalo piešiniai. Šiame laikotarpyje ypatingai išstobulėjo gamtos peizažų paveikslai.

Kiniečiai paveikslus paprastai piešdavo ant pergamentinio popieriaus arba ant šilko. Jie galėjo būti pakabinami ant sienų, o suvynioti galėjo būti padėti išsaugojimui. Kai kurie piešiniai buvo paišomi tiesiog ant sienų ir ant kambarių suveriamų pertvarų.

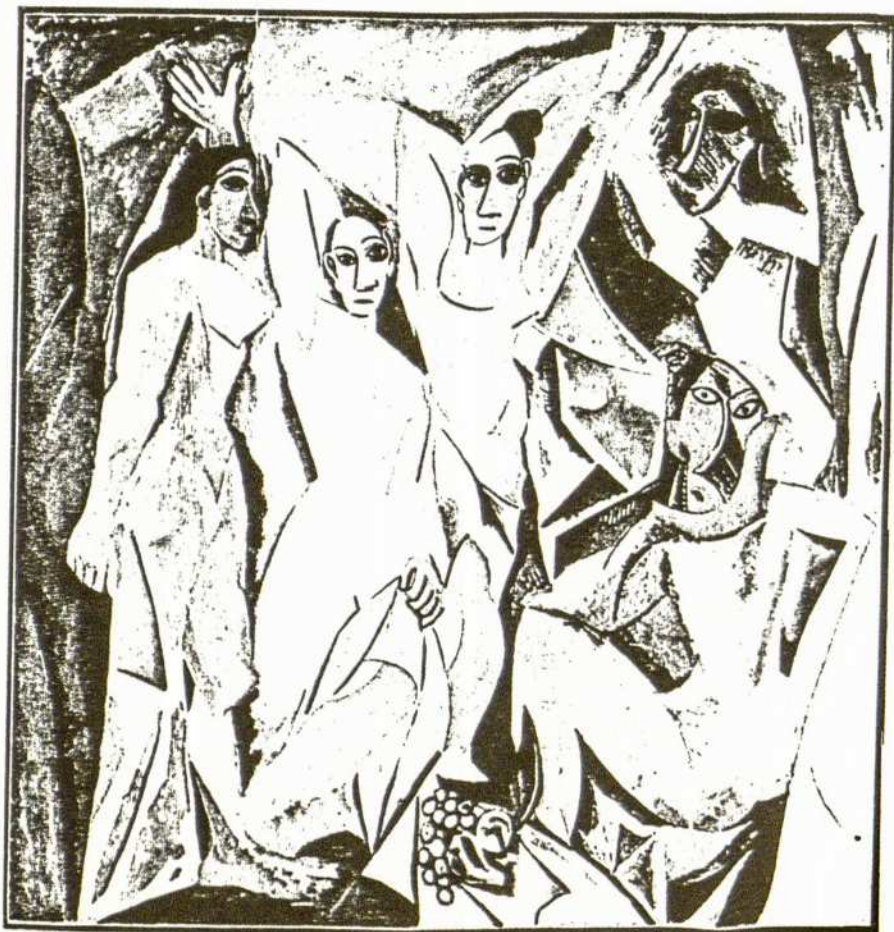
Kada afrikietiškas menas padarė įtakos europiečių paveikslams?

Dailininkas Picasso su Afrikos menu susipažino 1906 - 07m. Tai jam padarė didelės įtakos ir tas pasireiškė jo tolimesniuose piešiniuose.

1907 m. Picasso pradėjo piešti paveikslą pavadintą "Demoiselles d'Avignon" ("Merginos iš Avinjojo"), kuriame jis panaudojo kubizmą [t. y. geometrinių kūno ir plokštumų pavaizdavimą], kuris turėjo labai didelį poveikį XX a. meną.

Per 500 metų menininkai piešė realistinius paveikslus. Picasso ir kiti kubistiniai dailininkai tikrovės formų įvairovę pavertė geometrinėmis kūno ir plokštumų kombinacijomis. Toji meno kryptis susiformavo XX a. Prancūzijoje, o vėliau išplito ir kitose Europos kraštuose.

Afrikiečiai skulptoriai nebando parodyti skulptūros realistinėje formoje, bet per ją dažniausiai išreiškia savo jausmus ir mintis. Jų skulptūrose žmogaus galva ar kūnas dažnai parodomas abstraktus, simbolinis. Tokius afrikiečių skulptorių meno bruožus Picasso panaudojo savo piešiniuose.

MANO RYTAS

Danutė Lipčiūtė - Augienė

Užu lango ant šakos
Čir čir čir žvirblelis.
Nė minutės nenustos -
Į mokyklą kelia.

Saulė kepa blynelius,
Į akytes šviečia;
O mamytė, jau girdžiu,
Pusrytėlių kviečia.

Linksmas skrieju su draugais
Mokyklėlėn greitas.
Šypsos saulė iš dangaus,
Kad aš geras vaikas...

L I E T U V A

Balė Voveraitė

Š visų gražiausia
Lietuva tėvynė -
Ten saulutė tartum aukso,
Ten dangaus mėlynė.

Ten Dubysa ir Šešupė,
Mielas Nemunėlis,
Ant šakytės šarka tupi,
O daržely gėlės.

Piemenėliai žalioj pievoj
Birbynėle birbia,
Palei kelią rymo Dievas,
- Mums širdelė virpa...

Ak, norėčiau vieną kartą
Lietuvon sugrįžti -
Baltas beržas ten prie vartų,
Mūsų ten jaunystė...

AŠ BŪSIU KARŽYGAUS

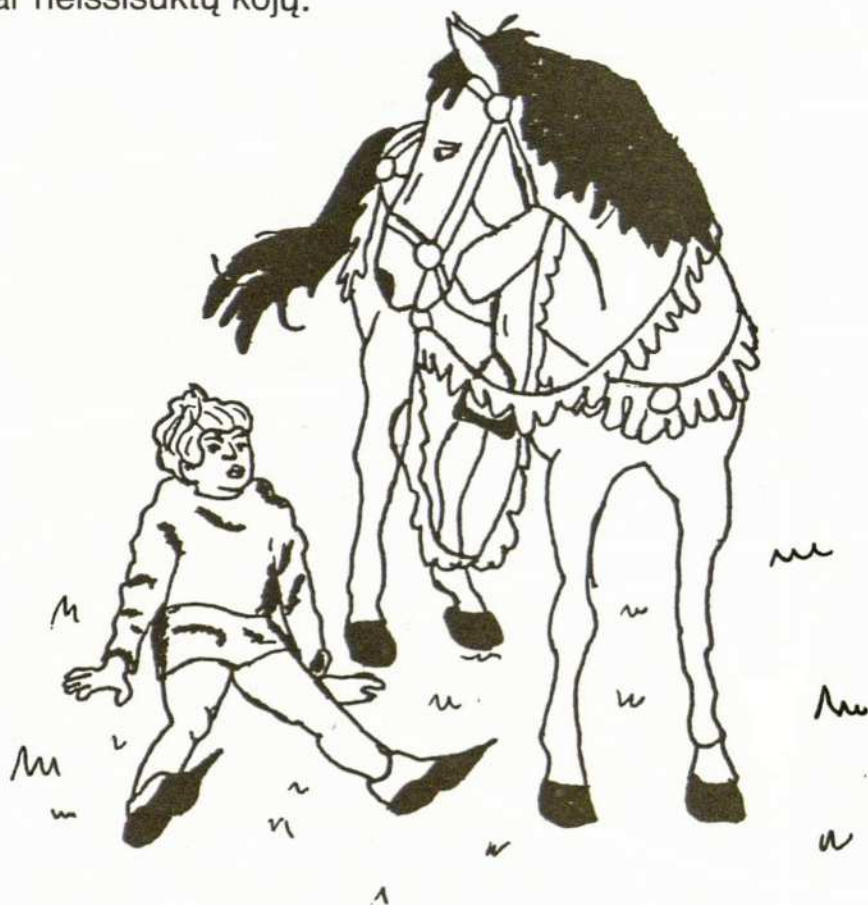
Gediminas nuvirto ant šiaudais dengtos lovos. Jis jautėsi išvargęs. Jam kojas skaudėjo nuo vaikščiojimo, rankos - nuo nešiojimo, o jo galva vis tebeūžė nuo bandymo prisiminti visus gautus įsakymus: Gediminai, nunešk šitą dėžę į didžiąją salę...Nubėk ir pakviesk, kad ateitų...Nepamiršk ir tą padaryti...

Gediminas buvo aštuonerių metų ir jo pimoji diena kunigaikščio Žirvanto pilyje pagaliau pasibaigė.

Gediminas norėjo būti karžygiu. Šiandieną prasidėjo jo mokymosi metai. Iš pradžių jis dirbs pilyje kaip tarnas, vykdydamas visus kunigaikščio ir kunigaikštienės įsakymus. Kiekvieną dieną išmoks naujų dalykų, kuriuos turi žinoti karžygys.

Šiandieną, per jo pirmąją jodinėjimo pamoką, Gediminas nuvirto nuo arklio ir susibraizė. Jis buvo išmokytas nukristi taip, kad nesusilaužytų kaulų ar neišsisuktų kojų.

- Aš jaučiosi, lyg mano kaulai būtų sulaužyti,- galvojo jis. - Nejaugi visada bus taip sunku ir aš jausiuosi taip išvargęs?

Tą naktį Gediminas miegojo kambaryje su visais kitais tarnais. Prieš saulei patekant, visi turės atsikelti, kad galėtų nunešti pusryčius pilies damoms.

Kunigaikštienė Žirvantienė mokė Gediminą mandagumo:

- Gediminai, ar atsimeni, kad turi palikti didžiausius mėsos gabalus kitiems... Nekalbėk su pilna burna... Ar prisimeni, kad turi būti švarus ir susišukavęs?...Koks tu nešvarus!..

Gediminas išmoko nesiginčyti, bet daryti ką jam buvo įsakyta. Tarnai dažnai tarp savęs bambėdavo, kad sunku prisiminti visas taisykles.

Gediminas išmoko prie stalo stovėti užpakalyje kunigaikščio Žirvanto, paduodamas kunigaikščiui maistą ir pildamas vandenį rankoms nusiplauti. Tais laikais žmonės valgė su pirštais, nevartodami nei šaukštų, nei šakučių.

Augdamas, Gediminas išmoko gerai jodinėti, kad galėjo liepti arkliui pasisukti, sustoti ar pašokti su mažiausia komanda. Tarnai turėjo mėgiamą žaidimą: jie pastatydavo geležinį taikinį ir užsisėdę ant arklių, bandydavo ilgu mediniu pagaliu pataikyti į jį. Jei jojikas nepataikydavo į taikinio vidurį, taikinytis pasisukdavo ir numesdavo jojiką ant žemės. Visiems būdavo gardaus juoko, bet tik nesijuokdavo, kai patys nukrisdavo nuo arklio.

Gediminas praleisdavo daug malonių valandų, besiklausydamas vaidylos dainų bei pasakojimų. Išmokęs melodijas bei žodžius, jis pats pradėjo kanklėmis skambinti. Gediminui patiko dainuoti apie didžius kunigaikščius ir jų žygius.

Kunigaikštis Žirvantas ir jo vyrai dažnai kalbėdavo Gediminui ir kitiems tarnams apie gerumą ir teisingumą. Jie sakydavo, kad net mūsų lauke karys turi būti teisingas. Primindavo, kad turi būti visą laiką teisingas, visada geras, visada atidus moterims ir vaikams.

Gediminas ruošė save mūsų sunkumams. Jis išmoko po kelias dienas išbūti nevalgęs ir nemigęs. Nuo praktikavimosi su kardais ir ietimis, jis turėdavo subraižymų ir žaizdų. Septynerius metus jis tarnavo. Paskui kunigaikštis Žirvantas pasirinko Gediminą savo patarnautoju mūsųje. Jis

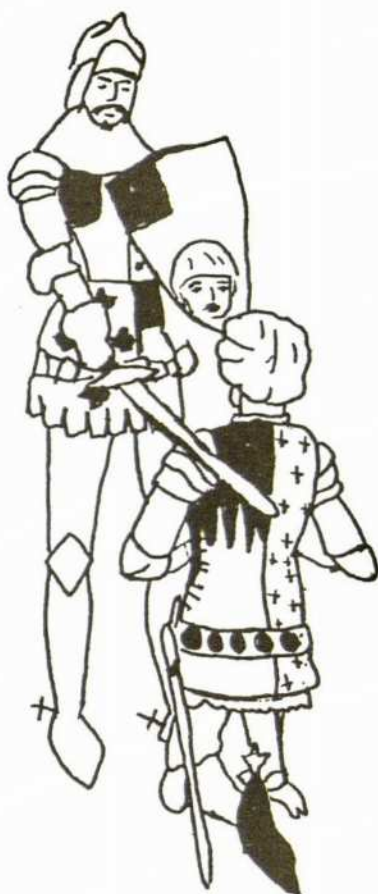
turėjo paduoti kunigaikščiui kitą kardą, jei kunigaikščiui vienas sulūžo ar iškrito jam iš rankų. Jei kunigaikštis nukristų nuo arklio, tai Gedimino pareiga buvo, tuoj padėti jam užsėsti. Jis taip pat privalėjo išblizginti kunigaikščio šarvus, šalną ir skydą iki blizgėjimo. Kartais jis užsidėdavo šalną ir, naudodamas skydą kaip veidrodį, sušnibždėdavo vardą, kuriuo jis būtų vadinamas kaip karžygys - Gediminas Didysis. Bet daugiausia jis laiko praleisdavo besipraktikuodamas su kardu ir ietimi, ruošdamasis tai dienai, kai jis jos į mūšį, kaip tikras karžygys.

Vieną dieną kunigaikštis Žirvantas su palyda ir tarnais grįžo iš kaimyninės pilies. Staiga, miško gilumoje, jie buvo užpulti plėšikų, kurie tikėjosi pagrobti jų brangius ginklus bei šarvus. BUM!...KLANG!... Kardai atsimušinėjo į skydus bei šalmsus. Krito sužeisti nuo arklių tiek karžygiai, tiek užpuolėjai. Vyrai šūkavo, arkliai spardėsi ir žvengė. Gediminas kovėsi narsiai. Staiga jis pamatė, kad kunigaikštis Žirvantas buvo dideliame pavojuje. Gediminas pakėlė savo skydą pačiu laiku ir išgelbėjo kunigaikštį, nuo pragaištingo užpuoliko kirčio. Užpuolikams pasidavus, kunigaikštis tarė Gediminui:

- Tu išgelbėjai mano gyvybę, pastatydamas save į pavojų. Už tokią tavo drąsą aš tave apdovanosiu.

Netrukus kunigaikštis Žirvantas suteikė Gediminui karžygio vardą. Iškilnėse dalyvavo ir Gedimino tėvai. Jų veidai švytėjo laime. Gediminas gavo naujus karžygio šarvus. Visi norėjo juos pamatyti. Kunigaikštis Žirvantas davė Gediminui sunkų kardą ir auksinius antpečius, kurie reiškė, kad jis dabar yra karžygys. Paskui Gediminas priklaupė, kunigaikštis Žirvantas palietė kardą jo petį, sakydamas:

- Aš skelbiu tave karžygiu! Būk drąsus, būk ištikimas, būk teisingas!
Atsistok, Gediminai Didysis!

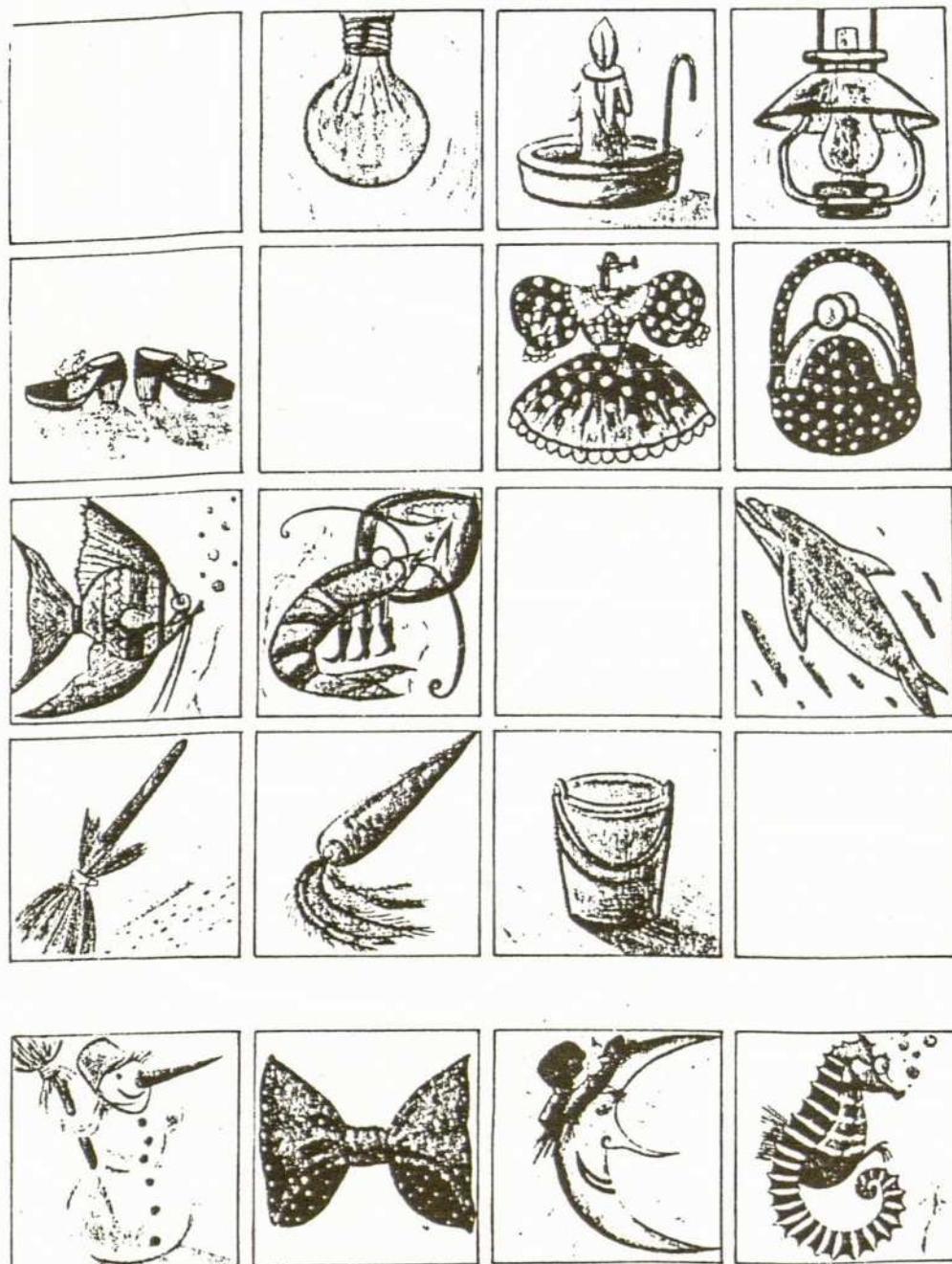
Gediminas tyliai pasižadėjo vykdyti visus kunigaikščio ištartus žodžius. O pažvelgęs į kunigaikščio skydą, jis pamatė savo atvaizdą jame. Jis matė savo blizgančius šarvus ir besišypsantį veidą.

Rašinys ir iliustracijos Deimantės Žukaitės, Lemonto Maironio m-los mokinės.

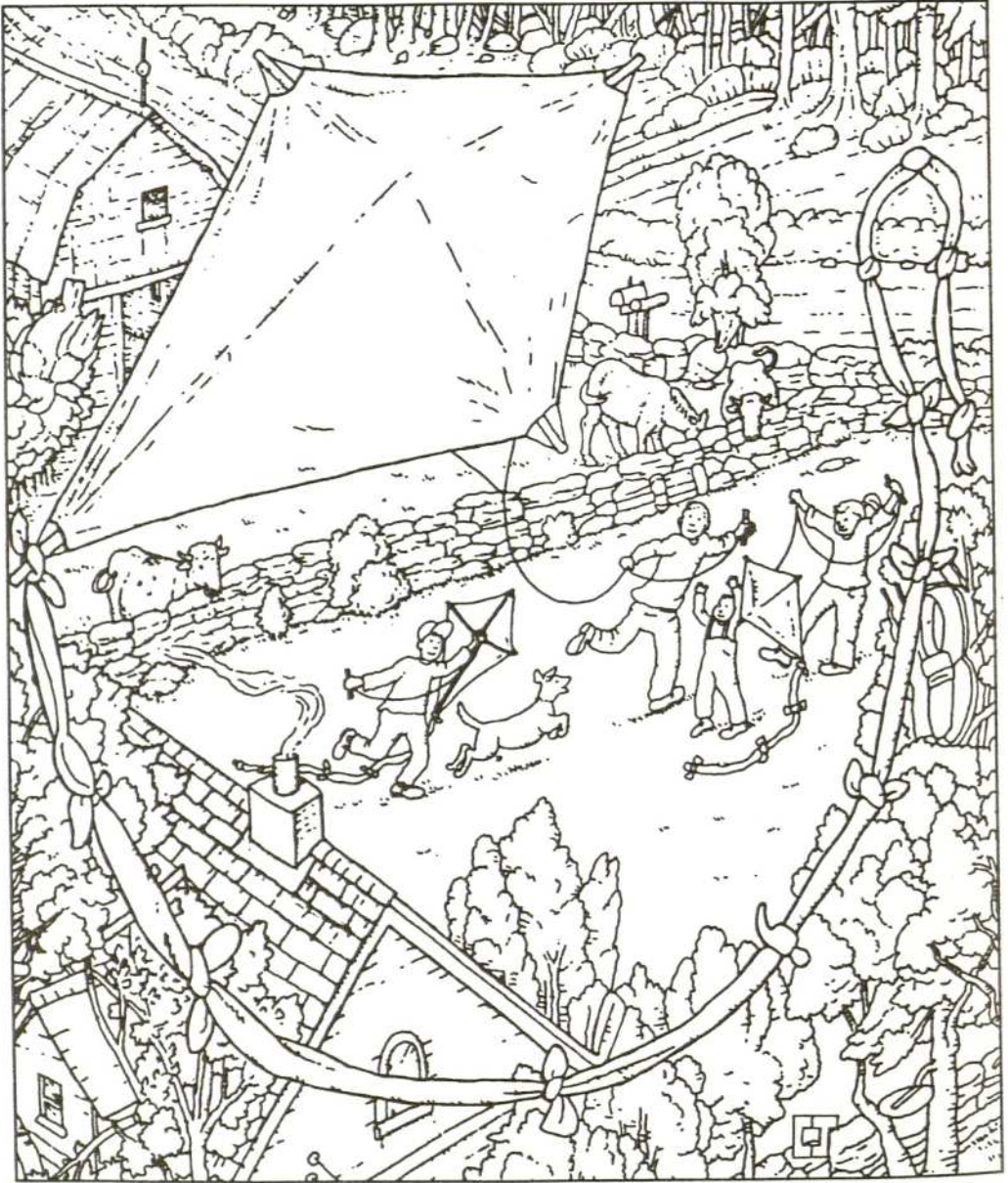

KĄŽKO TRŪKSTA?..

Kiekvienoje eilutėje trūksta 1 piešinėlio. Pasirink jį iš apačioje esančių ir nupiešk ten, kur jis tinka.

AR GALI SURASTI ?

Pabandyk surasti paslėptą šiame paveikslėlyje: batą, paukštį, dantų pastos tūbelę, buroką, varžtą, šaukštą, plaktuką, šukas, golfo lazda, giliuką ir atsuktuvą.

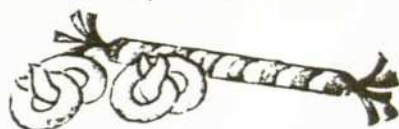

- Mama, ar Dievas gyvena mūsų vonios kambaryje?
- Ne, vaikel, bet kodėl tu klausai?
- Todėl, kad tėtis kiekvieną rytą beldžiasi į vonios kambario duris ir šaukia: "Ach, Dieve, tu ir vėl čia!"

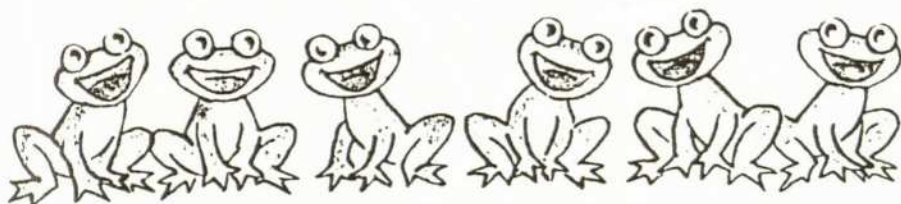

Andrius sako draugui:

- Mes turime naują šunį. Ar tu nenorėtum ateiti pažaisti su juo?
- Gerai, bet ar jis kanda?
- Tą ir mes norime sužinoti, - ramiai atsakė Andrius.

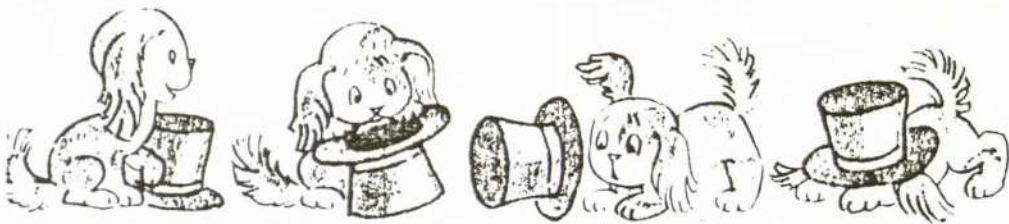
- Tėti, kiek bus, kai prie 3 vynuogių pridėsi 4?
 - Tai tu dar neišmokai paprasčiausios aritmetikos mokykloje?
- paklausė tėvas.
- Ne, mes mokykloje sudedame bananus, - ramiai atsakė sūnus.

- Vilius grįžo namo iš katekizmo mokyklos ir klausia mamos:
- Ar mes iš dulkių prasidėjome, mama?
 - Panašiai, - atsakė mama.
 - Ir į dulkes pavirsime? - toliau klausinėjo sūnus.
 - Taip. Taip sakoma, kad iš dulkių prasidėjome ir į dulkes pavirsime, - atsakė jam mama.
 - Tai tada, mama, po mano lova arba kas nors prasideda, arba kas nors išeina, - susirūpinęs pasakė sūnus.

- Ar tavo šuo turi leidimą?

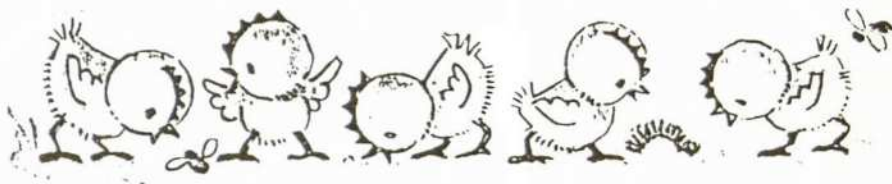
- Ne, jis dar per jaunas, kad galėtų vairuoti,- atsakė jam Tomukas.

Tėvas:

- Vaike, tu esi paršiukas. Pažiūrėk kaip tu visur prišiukšlinai. Ar tu žinai kas yra paršiukas?

- Taip, tėti. Tai paršo mažas vaikas.

Petras: " Mama, mokytojas buvo piktas ant manęs, kad aš neatsiminiau kur yra piramidės?"

Motina [neįsigilinusį į vaiko kalbą] : " Tai kitą kartą, vaikeli, atsimink kur tu daiktus pasidedi."

.....

Viena labai stora moteris sėdėdama autobuse, pastebėjo tris senas moteriškes stovinčias. Ji pasižiūrėjo piktai į šalia sėdintį vyriškį ir sako jam:

- Jeigu jūs būtumėte džentelmenas, tai atsistotumėte ir užleistumėte savo vietą vienai iš tų moteriškių.

- Jeigu jūs būtumėte kultūringa moteris, tai atsistotumėte ir užleistumėte savo vietą visoms tomis trimis moteriškėms, - atsikirto jai vyriškis.

MIELI SKAITYTOJAI,

Eglutės redakcija gauna iš skaitytojų daug gražių ir šiltų atsiliepimų. Redakcijai yra labai svarbūs tokie laiškai, nes mums labai rūpi ar mes atitinkame skaitytojų reikalavimus, ar naudojame tinkamą medžiagą, ar tinkama mūsų žurnalo medžiaga nagrinėjimui mokyklose.

Pasidalinsime su skaitytojais keliomis ištraukomis iš gautų laiškų:

" *Ačiū* "EGLUTĖS " redakcijai už puikų ir pritaikytą vaikams žurnalą. Dažnai juo pasinaudojame mokslo metų programoje.

Siunčiam Baltimorės lituanistinės mokyklos laikraštėlį. Gal kai kurie rašinėliai tiks jūsų "Eglutėje".

Dar kart ačiū!

Loreta Bradūnienė".

..."Labai nuoširdžiai dėkojame už atsiųstus tris žurnalus "Eglutė".

Juos labai susidomėję skaito mokiniai. Net noriau ir patys pradėjo rašyti įvairius rašinėlius.

Džiaugiasi ir pedagogai, galėdami juose publikuojamą medžiagą prasmingai panaudoti pamokose ir užklasinėje veikloje.

PRIENŲ SPECIALIOJI MOKYKLA - INTERNATAS."

NEPAMIRŠKITE "EGLUTĖS"

Rudenėlis eina
Gelstančiais laukais,
Į mokyklos suolus
Grįžta mokiniai.
Grįžta pailsėję,
Švyti jų veidai.
Griebsis jie už knygų -
Studijuos rimtai.
Pirksim naujas knygas,
Naujus žurnalus.
Nepamiršk "Eglutės" -
Užsakyk ją į namus.
Knygos kelią rodo,
Ties šviesius kelius.
Lygiai taip "Eglutė"
Turi eit kartu.
Pamokas atlikus,
Reikia pailsėt.
Paskaityk "Eglutę"
Ir ji tau padės.

Redaktorė

